

Utlåtande 2011:172 RIII (Dnr 311-1893/2011)

Detaljplan för Klamparen 10 m.fl. i stadsdelen Kungsholmen, Dp 2009-01654-54

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Detaljplanen för Klamparen 10 m.fl. i stadsdelen Kungsholmen, Dp 2009-01654-54 antas.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

Fastigheten Klamparen 10 ligger i hörnet Fleminggatan–Scheelegatan. Byggnaden uppfördes i mitten av 1980-talet för Stockholms tingsrätt. Förändringar inom tingsrätterna i Stockholm har emellertid gjort att den aktuella fastigheten, tingsrättsannexet, är närmast tomställd.

Syftet med planen är att möjliggöra en påbyggnad av befintlig byggnad för utökad byggrätt för kontor och handel i delar av bottenvåningen. För att säkerställa byggnadens höga kulturhistoriska värde införs skydds- och varsamhetsbestämmelser i detaljplanen. En omvandling av kvarterets bottenvåning kan bidra till en mer attraktiv och levande innerstadsmiljö.

Vid plansamrådet presenterades ett förslag som bland annat innebar en påbyggnad med två våningsplan ovanför den befintliga byggnadens högsta del, även gårdsflyglarna påbyggdes och gårdarna glasades in.

De under samrådet framförda synpunkterna har främst gällt hur stadsbilden och tingsrättsannexets kulturhistoriska värde påverkas av förslaget samt konsekvenser för de närboende liksom om planprocessen.

Inför utställningen omarbetades förslaget utifrån de synpunkter som inkom under plansamrådet. Samtliga påbyggnader sänktes, möjligheten att glasa in gårdarna kvarstår dock medan den förbindelsebro som löpte mellan tingsrättsannexet och Tekniska Nämndhuset utgick ur förslaget.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsnämnden.

Mina synpunkter

Klamparen 10 är en blåklassad fastighet, uppförd i mitten av 1980-talet för Stockholms tingsrätt. Hösten 2009 samlade tingsrätten sin verksamhet i Rådhuset och Klamparen 10 blev i det närmaste tomställd.

Syftet med den föreliggande planen är att möjliggöra handel i bottenvåningen samt en påbyggnad för kontor. Genom mer moderna och flexibla kontorslokaler kan kvarteret utvecklas för nya hyresgäster. Påbyggnaden innebär att huset höjs en våning mot Scheelegatan och en respektive två våningar mot Fleminggatan och Lennmans Trappgränd. De nya våningarna dras in cirka tre meter från befintligt fasadliv.

Byggnadens höga kulturhistoriska värde säkras dels genom en skyddsbestämmelse i detaljplanen, dels genom att tilläggen utförs så att de är tydligt urskiljbara arkitektoniskt.

En viktig del av omvandling av Klamparen 10 är att bottenvåningen öppnas upp för publika verksamheter. På så vis kommer fastigheten att bidra till en mer attraktiv och levande innerstadsmiljö, ett positivt tillskott till denna del av staden. Jag föreslår att kommunfullmäktige antar detaljplanen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Plankarta med bestämmelser
3. Planbeskrivning
4. Genomförandebeskrivning
5. Utställningsutlåtande

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Avbryta planarbetet med Klamparen 10
2. Utöver detta anföras

När byggnader växer på höjden är det viktigt att de tillför positiva arkitektoniska värden i förhållande till sin omgivning. Det gör inte den föreslagna byggnaden. Byggnaderna i Klamparen är dessutom blåklassade och bör inte förvanskas utan vidare. Det faktum att förslaget inte innehåller några bostäder är ytterligare ett skäl att inte gå vidare med planförslaget.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. i huvudsak bifalla kontorets förslag
2. inför antagande av detaljplanen ändra planförslaget i förmån för bostäder i påbyggnadsdelen
3. anföras följande:

Klamparen 10 är en byggnad med höga kulturhistoriska värden. En våningspåbyggnad är fullt möjlig men förändringen bör föregås av mervärden i form av bostäder. Kontorsytan finns det gott om i de centrala delarna i Stockholm. Miljöpartiet vill att city ska göras mer levande genom att minska andelen kontor där så är möjligt varför vi föreslår att detaljplanen ändras i förmån för bostäder i påbyggnadsdelen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Detaljplanen för Klamparen 10 m.fl. i stadsdelen Kungsholmen, Dp 2009-01654-54 antas.

Stockholm den 30 november 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Karin Wanngård, Olle Burell* och *Maria Östberg Svanelind* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå borgarrådets förslag
2. Att därutöver anföra

Vi föreslår att planarbetet avbryts dels för att vi anser att byggnaden redan är tillräckligt hög, dels för att Klamparen dessutom är blåklassad och inte bör förvanskas utan vidare. När byggnader byggs på höjden är det viktigt att arkitektoniska värden tillförs, i förhållande till sin omgivning. Det gör inte detta förslag enligt vår uppfattning.

Vi föreslår att ett nytt bättre förslag tas fram, där man i första hand prioriterar byggandet av bostäder.

ÄRENDET

Fastigheten Klamparen 10 ligger i hörnet Fleminggatan–Scheelegatan. Byggnaden uppfördes i mitten av 1980-talet för Stockholms tingsrätt. Förändringar inom tingsrätterna i Stockholm har emellertid gjort att den aktuella fastigheten, tingsrättsannexet, är närmast tomställd.

Syftet med planen är att möjliggöra en påbyggnad av befintlig byggnad för utökad bygg rätt för kontor och handel i delar av bottenvåningen. För att säkerställa byggnadens höga kulturhistoriska värde införs skydds- och varsamhetsbestämmelser i detaljplanen. En omvandling av kvarterets bottenvåning kan bidra till en mer attraktiv och levande innerstadsmiljö.

Vid plansamrådet presenterades ett förslag som bland annat innebar en påbyggnad med två våningsplan ovanför den befintliga byggnadens högsta del, även gårdsflyglarna påbyggdes och gårdarna glasades in.

De under samrådet framförda synpunkterna har främst gällt hur stadsbilden och tingsrättsannexets kulturhistoriska värde påverkas av förslaget samt konsekvenser för de närboende liksom om planprocessen.

Inför utställningen omarbetades förslaget utifrån de synpunkter som inkom under plansamrådet. Samtliga påbyggnader sänktes, möjligheten att glasa in gårdarna kvarstår dock medan den förbindelsebro som löpte mellan tingsrättsannexet och Tekniska Nämndhuset utgick ur förslaget.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 augusti 2011

1. att i huvudsak bifalla kontorets förslag till beslut
2. att revidera plankartan så att meningen ”Lokaler för handelsändamål får inrymmas i bottenvåningen mot Scheelegatan” under rubriken ”Kvartersmark” ersätts med ”Lokaler för handelsändamål ska inrymmas i bottenvåningen mot Scheelegatan”.
3. att därutöver anföra följande:

Det är mycket bra att bottenvåningen mot Fleminggatan ska hysa lokaler för handelsändamål. Planbestämmelsen ska dock ändras så att denna bestämmelse även ska gälla Scheelegatan. Levande bottenvåningar är en viktig komponent i promenadstaden. Dels skapar dessa förutsättningar för lättillgängliga varor och tjänster, men de bidrar också till ett liv dygnet runt och att fler människor rör sig ute på gatorna, något som inte minst har en trygghetsskapande inverkan i

det offentliga rummet.

Reservation anfördes av vice ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S) och Maria Hannäs (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Elina Åberg m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Utlåtande

Bakgrund

Stockholms tingsrätt har sedan 1915 haft sitt huvudsäte i Rådhuset vid Scheelegatan. Staten köpte år 1981 fastigheten Klamparen 10 för att där uppföra ett annex till Rådhuset. Arkitektkontoret Ahrbom Fahlsten anlätades för uppdraget.

Den 1 april 2007 fick tingsrätterna i Stockholms län en ny organisation. Förändringen innebar att Stockholms tingsrätt blev mindre och kunde i september 2009 flytta hela sin verksamhet till Rådhuset. I och med domstolens flytt blev stora delar av det f.d. tingsrättsannexet tomma.

2008 inkom ägaren Fabège AB med en ansökan om planändring för fastigheten Klamparen 10 inom stadsdelen Kungsholmen. Syftet med ändringen var att möjliggöra om- och tillbyggnad av befintliga byggnader för att åstadkomma utökad byggrätt för kontor. Genom mer moderna och flexibla kontorslokaler kan kvarteret utvecklas för nya hyresgäster och därigenom öka dess kommersiella värde. En omgestaltning av kvarterets bottenvåning med butikslokaler skulle bidra till en mer attraktiv och levande innerstadsmiljö. Stadsbyggnadsnämnden beslutade i februari 2009 att planarbete skulle påbörjas. Plansamråd genomfördes under perioden 14 december 2009 – 5 februari 2010.

Planförslagets målsättning var att möjliggöra en påbyggnad av befintlig byggnad för utökad byggrätt för kontor och handel i delar av bottenvåningen. Ett vidare syfte var att långsiktigt säkerställa byggnadens höga kulturhistoriska värde genom att införa skydds- och varsamhetsbestämmelser i detaljplanen. Planförslaget innebar en utökad byggrätt om totalt cirka 9000 kvm BTA för kontor och handel.

De under samrådet framförda synpunkterna har främst gällt hur stadsbilden och den aktuella fastighetens kulturhistoriska värde påverkas av förslaget samt konsekvenser för boendemiljön – minskat solljusinfall, minskad utsikt, ökad avskuggning och ökad insyn. Synpunkterna handlar även om allmänt respektive enskilt intresse och ekonomiskt intrång liksom om planprocessen.

I november 2010 godkände stadsbyggnadsnämnden redovisning av plansamrådet och uppdrog åt kontoret att ställa ut planen i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande samt anförde därutöver att - både bottenvåningen mot Fleminggatan och arkaden mot Scheelegatan måste utformas så att de kan hysa butiker, caféer och restauranger. En

förutsättning för vidare planarbete är att butikerna ges god tillgänglighet och en tydlig och framträdande placering. Levande bottenvåningar är en viktig komponent i promenadstaden. Dels skapar dessa förutsättningar för lättillgängliga varor och tjänster, men de bidrar också till ett liv dygnet runt och att fler människor rör sig ute på gatorna, något som inte minst har en trygghetsskapande inverkan i det offentliga rummet.

Inför utställningen omarbetades förslaget utifrån nämndens direktiv och de synpunkter som inkom under plansamrådet. På den långa volymen mot Scheelegatan sänktes den föreslagna påbyggnaden från två våningar till en, på flygelbyggnaderna mot Separatorgränd sänktes påbyggnaderna med en våning. Möjligheten att glasa in de befintliga upphöjda gårdarna mellan flygelbyggnaderna kvarstår i förslaget. Den förbindelsebro som löpte mellan tingsrättsannexet och Tekniska Nämndhuset har utgått ur förslaget. Mot Fleminggatan öppnas byggnadens bottenvåning upp för att handel, även bottenvåningen mot Scheelegatan möjliggörs för publika verksamheter. Utställningsförslaget innebär en utökad byggrätt om totalt cirka 6000 kvm BTA för kontor och handel.

Detaljplaneförslaget var utställt under tiden 16 juni – 4 augusti 2011. Kritiken som framkom under samrådet kvarstod i hög grad under utställningen.

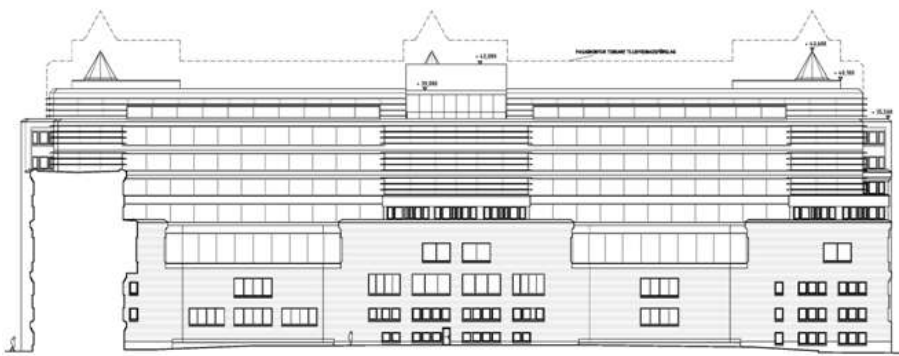
Planförslag

Förslaget, som utformats av Ahrbom & Partner arkitektkontor, innebär att tingsrättsannexet byggs på med en våning mot Scheelegatan. Mot Fleminggatan och Lennmans Trappgränd föreslås en påbyggnad i en respektive två våningar. De nya våningarna dras in cirka tre meter från befintligt fasadliv. Avståndet mellan påbyggnaden och det befintliga bostadshuset, norr om Klamparen 10, blir tolv meter.

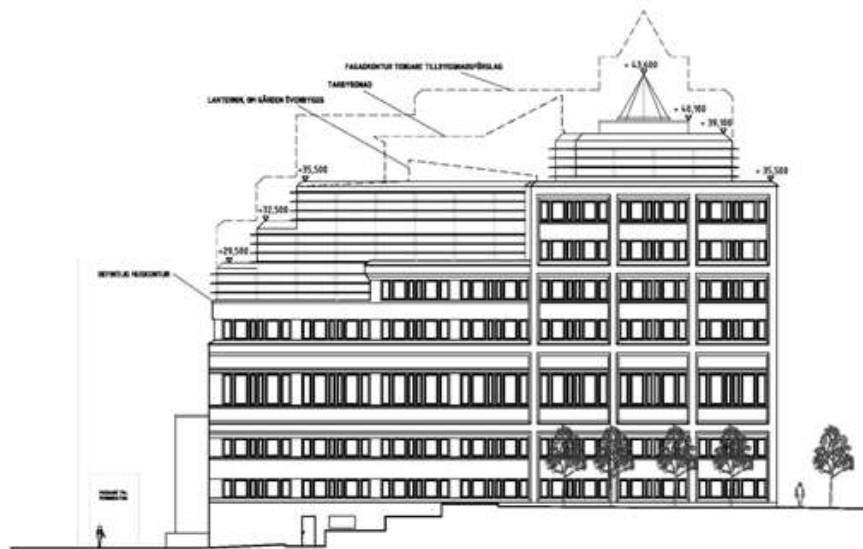

Elevation mot Fleminggatan med föreslagen påbyggnad och handel i bottenvåningen

Byggnadskropparna mot Separatorgränd föreslås få påbyggnader i tre respektive fem våningar. Befintliga gårdar får enligt planförslaget byggas in men kan även lämnas obebyggda.

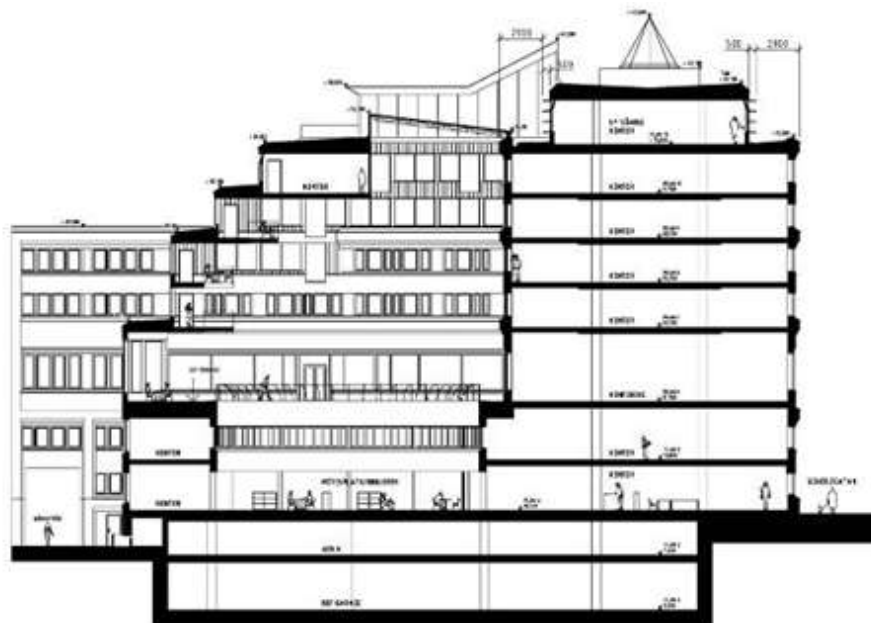

Fasadelevation mot Separatorgränd med föreslagen påbyggnad på flyglarna samt överglasade gårdar, den streckade linjen visar förslaget under plansamråd

Fasadelevation mot Lennmans trappgränd med föreslagen påbyggnad på flyglarna, den övre streckade linjen visar förslaget under plansamråd

De nya byggnadsdelarna är indragna cirka tre meter från den befintliga byggnadens fasadliv. Avtrappningarna mot Separatorgränd har samma tydliga indrag.

Sektion genom den norra gården, med föreslagen överbyggnad

Elevation mot Scheelegatan med föreslagen påbyggnad

Förslaget innebär totalt cirka 6000 kvadratmeter tillkommande våningsyta BTA vid inglasade gårdar, och cirka 3500 kvadratmeter om gårdarna ej glasas in.

Inkomna synpunkter på detaljplaneförslaget

De under utställningstiden framförda synpunkterna gäller främst konsekvenser för boendemiljön i det angränsande bostadshuset, som avskuggning och insyn, samt förslagets inverkan på tingsrättsannexets kulturhistoriska värde och på stadsbilden. Synpunkterna handlar även om planens innehåll (kontor), allmänt respektive enskilt intresse och ekonomiskt intrång liksom om planprocessen.

Synpunkter inkomna under samrådet eller utställningen som ej tillgodosetts har främst gällt:

- att byggnaden Klamparen 10 inte ska byggas på i höjddled
- att byggrätten minskar ytterligare, i synnerhet närmast bostadshuset
- att fler kontor inte ska byggas

- att programsamråd skulle genomförts
- att en särskild miljökonsekvensbeskrivning skulle ha upprättats
- att förändringar inom grannkvarteren Klamparen och Brädstapeln ska studeras samlat
- att utställningshandlingarna ska kompletteras med en modell
- att utställningstiden ska förlängas

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Inför utställningen omarbetades förslaget utifrån de synpunkter som inkom under plansamrådet. På den långa volymen mot Scheelegatan sänktes den föreslagna påbyggnaden från två våningar till en. På flygelbyggnaderna mot Separatorgränd sänktes påbyggnaden med en våning, de föreslagna påbyggnaderna är fortsatt avtrappade. Möjligheten att glasa in de befintliga upphöjda gårdarna mellan flygelbyggnaderna kvarstår i förslaget. Den förbindelsebro som löpte mellan tingsrättsannexet och Tekniska Nämndhuset har utgått ur förslaget. Mot Fleminggatan öppnas byggnadens bottenvåning upp för att handel.

Under utställningstiden har synpunkter framförts som innebär att den kritik som presenterades under samrådet kvarstår. Främst gäller det konsekvenser för boendemiljön i det angränsande bostadshuset, som avskuggning och insyn, samt förslagets inverkan på tingsrättsannexets kulturhistoriska värde och på stadsbilden. Synpunkterna handlar även om planens innehåll (kontor), allmänt respektive enskilt intresse och ekonomiskt intrång liksom om planprocessen.

Kritiken mot planförslaget utgår ifrån att förändringarna kommer att inverka menligt på boendemiljön med minskat ljusinsläpp, ökad skuggbildning och försämrad utsikt. Beträffande avskuggningsproblematiken av de befintliga lägenheterna visar solstudier att skuggningen kommer att öka jämfört med dagens situation. Delar av de mellersta våningsplanen på bostadshuset norr om Lennmans Trappgränd får mindre solinstrålning, i första hand mitt på dagen. Stadsbyggnadskontoret bedömer att inte någon bostad kommer att få markant förändrat allmändagsljus. Den tillkommande skuggeffekten på befintliga hus öster om Separatorgränd blir dock betydande på eftermiddagen, medan påverkan i marknivå blir mycket liten.

Avseende risk för direkt insyn i bostadshuset norr om Lennmans Trappgränd bedöms öka, i synnerhet gäller detta vissa lägenheter på de två övre planen. Insyn bedöms vara störst väster om Separatorgränd där avståndet mellan byggnadskropparna är cirka 12 meter. De negativa effekterna bedöms dock mildras av att flertalet av berörda lägenheter är genomgående och har fri sikt över Barnhusviken.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att de förändringar i boendemiljön som förslaget innebär för de kringliggande bostäderna – minskat ljusinsläpp, ökad skuggbildning och försämrad utsikt – är acceptabla med hänsyn till läget i innerstaden, och att olägenheten inte kan antas vara betydande i PBL:s mening.

Gällande tingsrättsannexets höga kulturhistoriska värde har planeringsarbetet skett i dialog med byggnadsantikvarisks expertis. Föreslagen påbyggnad - rejält indragna volymer i avvikande material - har i den kulturhistoriska konsekvensanalysen ansetts

vara ett möjligt tillvägagångssätt för att på en gång komplettera den befintliga byggnaden och bibehålla dess kulturhistoriska värde. Byggnadens ursprungsvolym och tyngd bedöms bli relativt opåverkad. På plankartan föreslås varsamhets- och skyddsbestämmelser att införas. I planbeskrivningen redovisas en arkitektonisk utformning som säkerställer att såväl föreslagna påbyggnader som bottenvåningens fasadförändring kan utföras utan att den befintliga byggnadens värden förvanskas.

Beträffande den förändring av byggnadens proportioner som förslaget innebär anser kontoret att påbyggnaden på Klamparen 10 är väl anpassad till den ursprungliga byggnadens volymer. Samtliga påbyggnader är indragna med tre meter från den befintliga byggnadens fasadliv i syfte att visuellt mildra byggnadshöjdens effekt i gatunivå. Mot Separatorgränd uppstår förslagets effekter mest tydligt. Gränden kommer att upplevas som trängre och mörkare än idag. Motsvarande effekter uppkommer vid den smala Lennmans Trappgränd. Stadsbyggnadskontoret konstaterar dock att gränderna har underordnade lägen och funktioner i staden. På längre håll kommer höjningen av kvarteret att vara synlig, kontoret bedömer dock att förändringen inte är så betydande att den medför skada på riksintresset *Stockholms innerstad med Djurgården*.

I fråga om planförslaget strider mot *Stockholms byggnadsordning* framhåller kontoret att denna anger riktlinjer för att ny bebyggelse bör gestaltas på stenstadens villkor, där samverkan med omgivningen i fråga om skala och volym eftersträvas. Denna strävan innebär dock inte att den nya bebyggelsens skala måste var identisk med omgivningens. Förhållningssättet i byggnadsordningen ger utrymme att i varje enskilt ärende göra bedömningar utifrån platsen och föreliggande behov. Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget är förenligt med riktlinjerna i byggnadsordningen.

De boende menar att förslaget innebär en felaktig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. I Stockholm finns ett betydande överskott på kontorslokaler och att det därför inte finns något allmänt intresse för att kontorsbyggrätten behöver utökas. De anser att planförslaget endast motiveras av ett enskilt exploateringsintresse, vilket ska vägas mot de boendes enskilda intressen och mot det allmänna intresset av att bevara fastighetens kulturhistoriska värde och anpassning till omgivande stadslandskap. De hävdar vidare att värdet på vissa bostadsrättslägenheter kan minska avsevärt om planförslaget genomförs och att dessa effekter inte står i rimlig proportion till intressena som talar för planförslaget.

Efterfrågan på kontor varierar över tiden beroende på förändringar i konjunkturen. En detaljplan har ofta en lång livslängd som kan omfatta flera konjunkturcykler. Stockholms stad har i *Promenadstaden – översiktsplan för Stockholm* redovisat de allmänna intressen som bör beaktas vid beslut enligt PBL. I denna framgår att de långsiktiga prognoserna pekar på en stark ekonomisk tillväxt och stor ökning av sysselsättningen. Staden bör ha hög beredskap för nya kontor i lägen som bland annat kan attrahera den kvalificerade tjänstesektorn. Stadsbyggnadskontoret anser således att det finns ett allmänt intresse av ytterligare kontorslokaler i innerstaden.

Beträffande avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen samt ersättningskrav för planskada vidmakthåller kontoret sin tidigare bedömning som redovisas i *Samrådsredogörelse* (2010-08-27), under rubriken ”Allmänna och enskilda intressen

samt ekonomiska intrång” (sid 7 ff).

Angående att planprocessen inte handlagts med programsamråd framhåller kontoret att program kan, enligt 5 kap. 18 § PBL, i vissa fall undvaras om kommunen i översiktsplanen dragit upp sådana riktlinjer för detaljplanearbetet, att innebörd och konsekvenser kan utläsas tillräckligt tydligt. Kontoret anser att aktuellt planförslag har stöd i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen att det varit en fördel om förändringar inom grannkvarteren Klamparen och Brädstapeln hade kunnat studeras samlat. Kontorets ambition var därför inledningsvis att samråd om förslagen för de båda kvarteren skulle ske parallellt. Diskussionerna om Brädstapeln drog dock ut på tiden. Ägaren till fastigheten Klamparen 10, Fabege, stod samtidigt med ett tomt kontorshus och behövde få sitt förslag till påbyggnad prövat. Kontoret bedömde att det inte var rimligt att låta Fabege vänta.

Gällande miljökonsekvensbeskrivning, kvarstår kontorets tidigare bedömning att en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i miljöbalken inte behöver upprättas.

Angående kritiken mot att utställningstiden av planförslaget förlagts till sommaren vill kontoret betona att tidsdräkten för utställningen förlängts, från normalt 29 dagars utställning till 50 dagar. Syftet med förlängningen är att de berörda trots semestertider ska hinna inkomma med eventuella synpunkter.

I utställningen ingår detaljplanens formella handlingar, dessa består av detaljplanekarta, planbeskrivning och genomförandebeskrivning. Stadsbyggnadskontoret beklagar att utställningshandlingarna uppfattats som svårtolkade, men har inte för avsikt att förlänga utställningstiden och komplettera utställningen med en stadsplane-modell över kvarteret.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Vice ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S) och Maria Hannäs (V) enligt följande.

Vi föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avbryta planarbetet samt att anföra följande:

Byggnaden är idag redan hög, och trots att det bearbetade förslaget är bättre än det ursprungliga så är det alltför dominant mot Separatorshuset. När byggnader växer på höjden är det viktigt att de tillför positiva arkitektoniska värden i förhållande till sin omgivning. Det gör inte den föreslagna byggnaden.

Byggnaderna i Klamparen är dessutom blåklassade och bör inte förvanskas utan vidare. Det faktum att förslaget inte innehåller några bostäder är ytterligare ett skäl att inte gå vidare med planförslaget.

Reservation anfördes av Elina Åberg m.fl. (MP) enligt följande.

1. Att i huvudsak bifalla kontorets förslag.
2. Att inte fortsätta med planarbetet för påbyggnaderna om dessa inte innehåller några bostäder.
3. Att bottenvåningarna mot Scheelegatan ska vara för butiker och handel.

Klamparen 10 är en känslig byggnad, men en påbyggnad skulle kunna vara möjlig. För att kunna tillåta så pass stora och ingripande påbyggnationer bör mervärden i form av bostäder för stadens medborgare skapas. Kontorsytor har vi gott om i de centrala delarna i Stockholm och det känns mer väsentligt att skapa arbetsplatser i ytterstaden och fler bostäder i innerstaden. Men så länge inte allmänintresset med bostäder uppfylls, åtminstone till del bör planarbetet inte fortskrida i påbyggnadsdelarna.